

Јединице атомско-биолошко-хемијске одбране против COVID-19

КО, АКО НЕ АБХО

Крушевачки Центар АБХО, 246. батаљон АБХО и готово сви припадници АБХ службе даноноћно су на небројеним локацијама помагали да се држава и народ изборе с опасном инфекцијом изазваном вирусом корона. Од 18. априла, када су на спровођењу мера за спречавање њеног ширења први пут ангажовани и руски тимови, установљене су значајне методолошке и концептуалне сличности АБХО јединица две војске, као и идентични системи рада, како у начину употребе снага и технике, тако и при извршавању задатака, што је знатно унапредило заједнички ангажман на превенцији и отклањању последица заразе.

Пише Владимир ВЈЕШТИЋ

Од тренутка проглашења ванредног стања јединице атомско-биолошко-хемијске одбране из Центра АБХО из Крушевца и 246. батаљона АБХО, (нешто касније и с колегама из Оружаних снага Руске Федерације) ангажоване су у пуном капацитету на задацима дезинфекције широм Републике Србије.

Да су припреме у крушевачком Центру АБХО започеле и знатно раније, већ од избијања епидемије у кинеском Вухану, потврђује командант тог састава пуковник Сибин Динчић, који истиче да су помно пратили развој ситуације која је ескалирала пандемијом COVID-19.

– Још пре проглашења ванредног стања, а по наређењима и смерницама претпостављене Команде за обуку, Центар је извршио проверу исправности и припрему свих расположи-

вих капацитета за могуће ангажовање у сузбијању епидемије и отклањању последица – истиче пуковник Динчић. Он каже да је занимљиво то да је Центар, од 9. до 13. марта, два дана пре проглашења ванредног стања, реализовао међународни „Основни курс биолошког оружја и токсикологије”, који је похађало и успешно завршило 16 полазника из осам држава – САД, Шпаније, Грчке, Италије, Кипра, БиХ, Белорусије и Северне Македоније.

– Током трајања курса, који смо организовали четврти пут, примењивали смо све мере заштите од ширења инфекције, а, с обзиром на његову тему, која је повезана с теоријским знањима у области биолошког оружја, у која спадају и вируси, може се рећи да смо и пре проглашења ванредног стања отпочели са превентивним мерама на спречавању ширења вирусне инфекције. Додатно су нам

Чињеница да су припадници ње јединице међу првима у свету, након агресије НАТО-а на СРЈ, вршили деконтаминацију терена по којем је дејствовало муницијом са осиромашеним уранијумом, као и да су успешно извршили дезинфекцију и асанацију терена у свим ујроженим срединама након мајских појлава 2014. године, доказ је професионалности, издржаности и пожртвованости припадника 246. батаљона АБХО

Фото: Срђан Хајстер

значила и искуства стечена током отклањања последица поплава 2014. године, где смо такође били ангажовани на дезинфекцији терена и објеката широм Републике Србије.

АНГАЖОВАЊЕ БЕЗ ПРЕКИДА И ПОПУШТАЊА

Према речима команданта, Центар АБХО је истовремено реализовао три групе активности на спречавању ширења вирусне инфекције COVID-19. Прве су биле на нивоу матичне јединице и свих њених припадника, формирањем дезинфекционих баријера на свим улазима у касарну „Цар Лазар” и објектима, уз стриктну употребу заштитне опреме и поштовање мера, чији је резултат то да је само једно лице из тог састава од почетка кризе било позитивно на COVID-19, иако је већи део јединице током свакодневног ангажовања био на просторима с повећаном могућношћу заражавања вирусном инфекцијом.

– Друга група активности односила се на ангажовање припадника ЦАБХО у другим јединицама Министарства одбране и Војске Србије, као и подршци цивилним институцијама у спречавању ширења инфекције. Од 21. марта екипа од 13 лица са пет возила непрекидно је ангажована у касарни „Бањица 2” у Београду, на дезинфекцији возила и медицинској контроли лекара из НР Кине и лица из МО и ВС ангажована на спречавању ширења COVID-19. Поред овог основног задатка, екипа је била ангажована и на дезинфекцији простора у привременој болници на Београдском сајму, где су пре и након постављања намештаја дезинфиковане четири хале. Затим је исто урађено и у раковичком хотелу „Слодес”, у коме су била смештена лица у изолацији – наводи пуковник Динчић и додаје да је од почетка ангажовања дезинфекција урађена на површини од 39.500 квадратних метара, уз значајну испомоћ припадника јединице приликом намештања 4.650 кревета и 1.950 касета.

Поред тога, почев од 22. марта, свакодневно је на терену више мобилних екипа на различитим правцима са задатком превентивне дезинфекције комуникација и јавних површина. За те намене ангажује се аутомобил цистерна за деконтаминацију М-78, уз употребу натријум-хипохлорита, као средства за дезинфекцију. Једна екипа из састава Центра свакодневно врши превентивну дезинфекцију површина и комуникација у касарни „Цар Лазар” и у њеној околини, као и унутар корпорације „Трајал”. Подаци говоре да је од почетка ангажовања на тим задацима укупно утрошено 293.000 литара воде, 1.855 литара раствора натријум-хипохлорита, чиме су дезинфикована 962 километра разних комуникација.

Центар АБХО је периодично, у складу са захтевом градског штаба за ванредне ситуације Ђуприје, ангажовао и екипу на дезинфекцији улица и јавних површина у том граду, комуникације од Сењских рудника до Интервидовског полигона „Пасуљанске ливаде” и оних унутар њега, укупно више од 1.500 километара. Иста екипа периодично дезинфикује комуникације и јавне површине у Варварину, где је очишћено 360 километара. Екипа Цен- ➤

тра дезинфиковала је и 13.000 квадрата парафинске Опште болнице и Здравственог центра. Након појаве вирусне инфекције у Геронтолошком центру у Крушевцу, екипа из ЦАБХО је у два наврата потпуно дезинфиковала око 16.000 квадрата његових просторија.

ПОЧАСТВОВАНИ ЗБОГ ПРИЛИКЕ ДА БУДУ ПОДРШКА КИНЕСКИМ СТРУЧЊАЦИМА

Последња активност у оквиру спречавања ширења вирусне инфекције (уз две наведене групе активности), према речима команданта крушевачког Центра АБХО пуковника Сибина Динчића, јесте понашање припадника те јединице након одласка са посла и примена свих мера у кући и непосредном окружењу.

– Сви наши припадници долазе и одлазе са посла са заштитним средствима, чиме дају пример суграђанима и утичу на њихову свест о неопходности примене свих мера у борби против ширења вирусне инфекције.

Припадници Центра истичу да су посебно почаствовани тиме што су од доласка екипе кинеских стручњака они били ти који су им свакодневно, након завршетка дневних активности дезинфиковали људство и опрему.

– Припадници кинеског тима у више наврата исказали су захвалност и похвалили стручност и професионализам нашег АБХО тима, који им пружа подршку у реализацији задатака – истиче пуковник Динчић.

„ДРУГАЧИЈИ” ИЗАЗОВ ЗА 246. БАТАЉОН АБХО

Иако са богатим искуством из сличних задатака, које су припадници 246. батаљона атомско-биолошко-хемијске одбране Копнене војске досад успешно реализовали, пандемија COVID-19 за њих је била другачији изазов, са доста непознаница, уз ризик од контаминације ангажованог људства.

Чињеница да су припадници те јединице међу првима у свету, након агресије НАТО-а на СРЈ, вршили деконтаминацију терена по којем је дејствовало муницијом са осиромашеним уранијумом, као и да су успешно извршили дезинфекцију и асанацију терена у свим угроженим срединама након мајских поплава 2014. године, доказ је професионалности, преданости и пожртвованости припадника 246. батаљона АБХО, истиче командант мајор Владимир Филиповић, који потврђује да су од проглашења ванредног стања, услед ширења COVID-19, припадници те јединице отпочели борбу против опаког и невиђљивог непријатеља.

У почетку су то биле превентивне мере на дезинфекцији војних објеката и касарни, али убрзо је уследило обим-

Пуковник
Сибин Динчић

Још је пре проглашења ванредног стања, а по наређењима и смерницама јерейности ављене Команде за обуку, Центар је извршио проверу исправности и припрему свих расположивих капацитета за могуће ангажовање у сузбијању епидемије и отклањању његових последица.

није ангажовање готово свих расположивих капацитета јединице у најугроженијим градовима и општинама. Дезинфиковани су објекти и касарне у Бачкој Тополи, Сремској Митровици, Зрењанину, Новом Саду, Београду, Панчеву, Зајечару, Крушевцу, Краљеву, Рашкој, Новом Пазару, Пожеги, Нишу, Прокупљу, Куршумлији, Лесковцу, Врању и Бујановцу.

– С циљем пружања помоћи државним, градским и општинским органима и службама на спречавању ширења SARS CoV-2, припадници 246. АБХО ангажовани су на „хигијенском купању” у карантинима у Војној установи „Моровић” и у одмаралишту „Летенка” на Фрушкој гори, као и на дезинфекцији медицинског и другог особља и свих прилазних површина и комуникација, привремених болница за лакше оболеле на београдском и новосадском сајму и у хали „Чаир” у Нишу – истиче мајор Филиповић. Јединици којом командује стигли су многобројни из-

рази захвалности од представника локалних самоуправа и грађана због дезинфекције објеката, улица и јавних површина у Ђуприји, Нишу, Новом Пазару, Рашкој, Краљеву, Чачку, Крушевцу, Алексинцу, Сврљигу, Медвеђи, Бојнику, Лебану, Лесковцу, Сурдулици, Власотинцу, Бабушници, Прешеву, Бујановцу и другим местима и општинама где су припадници били ангажовани.

Као посебно отежавајућу околност он истиче то што, због природе посла и могућности преношења заразе без јасно изражених симптома, ангажовано људство није замењивано од почетка ангажовања.

ОПАСНОСТ У „ЦРВЕНИМ ЗОНАМА”

– Примењивали смо максималне мере заштите од контаминације вирусом. У „црвене зоне” улазило се са заштитном опремом – комбинезонима, маскама, рукавицама и чизмама за потпуну изолацију, која се и овог пута показала изузетно ефикасном. Један припадник јединице заражен је током збрињавања лица пристиглих из иностранства у рејону одмаралишта „Летенка” на Фрушкој гори, али је срећом оздравио и сада је у кућној изолацији – каже командант 246. батаљона АБХО и потврђује да је у свим случајевима појаве симптома, или сумње на могућу инфицираност, с људима поступано у складу са препорукама државних институција, а да су у јединици редовно спроводене све препоручене хигијенске и друге мере.

Мајор Филиповић посебно значајним сматра искуство стечено током заједничког ангажовања са припадницима АБХО Оружаних снага Руске Федерације. Ту превасходно мисли на начин дезинфекције унутрашњости објекта, за коју је првенствено коришћен медицински алкохол, као и у спровођењу мера личне заштите и дезинфекције.

– Током заједничког ангажовања могли смо видети да нам се методологија рада не разликује битно, посебно када се ради о дезинфекцији отворених површина, улица и тргова. Основно средство за биолошку дезинфекцију којим су опремљене јединице АБХО Војске Србије јесте аутомобил цистерна за деконтаминацију М78 (АЦД М78), којим је, поред ефикасне дезинфекције отворених простора материјама на бази активног хлора, први пут растворима алкохола дезинфикована и унутрашњост објеката. Технологија коју користе припадници АБХО ОС Руске Федерације у ове сврхе је ефикаснија и омогућава већи учинак, уз нешто мањи утрошак материја за деконтаминацију, тако да би опремање наших јединица АБХО опремом ове врсте подигло њихов ниво способности, који је тренутно условљен техничким могућностима АЦД М78 – каже командант 246. батаљона АБХО мајор Владимир Филиповић и потврђује да су, раме уз раме с руским колегама, дезинфиковали јавне објекте и површине у Београду, Панчеву, Пожаревцу, Новом Пазару, Блацу, Врању, Власотинцу, Нишу, Зајечару, Књажевцу, Алексинцу, Новом Саду и Земуну.

СЛИЧНА МЕТОДОЛОГИЈА С РУСКИМ КОЛЕГАМА

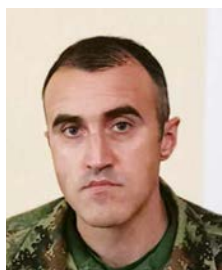
Један од двадесетак српских официра задужених за сарадњу са припадницима медицинских и АБХО тимова, јединица РХБ заштите Оружаних снага Руске Федерације јесте и мајор доцент др Негован Иванковић, наставник на Катедри војнохемијског инжењерства Војне академије Универзитета одбране. Био је преводилац колегама из руских медицинских тимова, превасходно при сагледавању стања и давању инструкција нашем медицинском особљу, као и током активности у здравственим установама широм Србије, а потом и тимовима АБХО током спровођења дезинфекције.

– Као официр АБХО могао сам да учим да смо концептуално и методолошки веома слични, а у много чему и идентични са системом рада у јединицама АБХО Оружаних снага Руске Федерације, како у начину употребе снага и технике, тако и при извршавању задатака. Од 18. априла, када су на спровођењу мера за спречавање

Мајор доцент др **Негован Иванковић**

На сваком кораку мојло се видејти колико народ воли своју војску и колику снају и психолошку сигурност грађанима Србије улива њено ангажовање и присуство. А кад су се појавиле руске јединице, заиста се мојло осетити колико народ братску помоћ Руске Федерације и колико њихово присуство у овим околностима значи нашим људима.

Мајор **Владимир Филиповић**

Јединици којом командујем стигли су мношбројни изрази захвалности од представника локалних самоуправа и грађана због дезинфекције објеката, улица и јавних површина

ширења вирусне инфекције први пут заједно ангажовани руски и српски мобилни АБХО тимови, због наведених сличности створила се могућност за извршење задатака дезинфекције на много већем броју објеката истовремено, у зависности од обима посла – на 10 до чак 20 локација у току дана, на територији целе Србије – истиче мајор Иванковић.

У клиничко болничким центрима, институтима, поликлиникама, домовима здравља, привременим амбулантама за COVID-19, привременим болницама, у којима су били смештени пацијенти са лакшом сликом (београдски и новосадски сајам, хале и остали простори за ту намену), тимови АБХО из Руске Федерације дезинфиковали су унутрашњост објеката, а српски, у исто време, прилазе објектима, путеве унутар болничких центара и њихове прилазне саобраћајница.

– Морам да поменем да се на сваком кораку могло видети колико народ воли своју војску и колику снагу и психолошку сигурност грађанима Србије улива њено ангажовање и присуство. А кад су се појавиле руске јединице, заиста се могло осетити колико народ цени и поштује указану братску помоћ Руске Федерације и колико њихово присуство у овим околностима значи нашим људима. Те емоције осетиле су и руске колеге, који су се, како и сами говоре, са радосћу прихватиле наређење да дођу у Србију, коју сматрају братском земљом – каже мајор доцент др Негован Иванковић и потврђује да му је више руских „абехајаца” рекло да се заиста осећају као код куће, а да су на гостопримство и захвалност људи и медицинског особља широм Србије смирено одговарали – „Нема потребе да се захваљујете, ово је нормално, па ми смо браћа”.

Наставник на Катедри војнохемијског инжењерства Војне академије истиче да је и лично веома захвалан на драгоцену помоћи из Руске Федерације, а да ту сарадњу сматра драгоценим искуством.

– Желим да одам признање на истрајности и пожртвованости нашем медицинском особљу широм Србије, надајући се да смо здруженим снагама успели да помогнемо нашем здравственом систему да може несметано и успешно да функционише – каже мајор Иванковић. |

Фото: Јово Мамула